

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Europejska agenda cyfrowa”

COM(2010) 245 wersja ostateczna

(2011/C 54/17)

Sprawozdawca: **Thomas McDONOGH**

Dnia 19 maja 2010 r. Komisja, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejska agenda cyfrowa”

COM(2010) 245 wersja ostateczna.

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 16 listopada 2010 r.

Na 467. sesji plenarnej w dniach 8–9 grudnia 2010 r. (posiedzenie z 8 grudnia 2010 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 83 głosami – 1 osoba wstrzymała się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski

1.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji „Europejska agenda cyfrowa”. Podziela obawy Komisji dotyczące szkód, jakie kryzys finansowy wyrządził w zakresie europejskich postępów gospodarczych i społecznych. Komitet zgadza się, że ogromny potencjał technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) można wykorzystać do rozbudzenia gospodarki cyfrowej tak, by zapewniła ona jakże potrzebny bodziec do wzrostu i podnoszenia jakości życia Europejczyków. Ponadto Komitet podziela zdanie Komisji, że różnorodne inicjatywy polityczne dotyczące TIK i agendy cyfrowej trzeba połączyć i że trzeba zarządzać nimi w ramach jednego spójnego planu działania.

1.2 Jednakże, choć niektóre części komunikatu są dobrze napisane i jasno prezentują inicjatywy polityczne, które mają zostać podjęte, inne jego części – na przykład fragment dotyczący korzyści z TIK dla społeczeństwa UE oraz ten dotyczący międzynarodowych aspektów agendy cyfrowej – nadal są mało precyzyjne, jeśli chodzi o plan działania. Komitet oczekuje, że w odpowiednim czasie wszystkie elementy agendy cyfrowej zostaną należycie dopracowane oraz że przeprowadzone zostaną pełne konsultacje dotyczące szczegółowych inicjatyw, w których to konsultacjach weźmie należyty udział.

1.3 Komitet dostrzega wskazane przez Komisję problemy utrudniające rozwój dynamicznej gospodarki cyfrowej w Europie – w szczególności problemy wynikające z handlowej, kulturowej i prawnej fragmentacji Unii obejmującej 27 państw oraz utrzymującego się niedoinwestowania sieci, kształcenia w zakresie TIK oraz badań naukowych i innowacji.

1.4 Problemy te są jednak od dawna w centrum uwagi UE, a pomimo lat ukierunkowywania na nie polityki i planów działania osiągnięte postępy są mniejsze niż oczekiwano. Teraz, w roku 2010, jest nie do przyjęcia, że 30 % gospodarstw domowych w UE nadal nie ma dostępu do internetu ⁽¹⁾ oraz że w dobie kryzysu gospodarczego Europa nie może w wystarczającym stopniu liczyć na to, że wzrost gospodarki cyfrowej pomoże nam go szybko zażegnać.

1.5 Choć Europa jest jednym z najbardziej usieciwionych regionów świata, złożoność wielu produktów i usług opartych na TIK, brak łatwego dostępu do nich oraz trudność korzystania z nich stanowi poważną przeszkodę dla włączenia wielu osób, szczególnie starszych i niepełnosprawnych fizycznie. Europa musi skupić się na tym, jak lepiej zaprojektowane produkty i usługi oparte na TIK mogą wychodzić naprzeciw potrzebom starzejącego się społeczeństwa i osób niepełnosprawnych – także z uwzględnieniem celów konwencji Narodów Zjednoczonych.

1.6 Jest frustrujące, że Komitet stale bezskutecznie wzywa do uwzględnienia dostępu do internetu w ramach obowiązku świadczenia usługi powszechnej. Jeśli UE poważnie pochodzi do agendy cyfrowej oraz zasady włączenia cyfrowego, to trzeba szybko podjąć działania dotyczące tej kwestii. Komitet dostrzega problemy w zakresie finansowania, jakie mogą się z tym wiązać, i zaleca, by finansowanie ze strony UE było dostępne dla dostawców infrastruktury w oparciu o przejrzyste, obiektywne i proporcjonalne kryteria.

⁽¹⁾ Komunikat prasowy Eurostatu STAT/09/176.

1.7 UE każdego dnia traci konkurencyjność wobec USA, Japonii i Korei Południowej pod względem zaawansowanej infrastruktury TIK, wydatków na badania i rozwój (B+R) w dziedzinie TIK oraz udziału obywateli w gospodarce cyfrowej. Ten spadek ogólnej konkurencyjności trzeba odwrócić, skutecznie wdrażając ofensywne strategie polityczne.

1.8 Komitet sądzi, że niezadowalające postępy w osiąganiu europejskich celów dotyczących TIK oraz gospodarki cyfrowej wynikają przede wszystkim z nieodpowiedniego wdrażania inicjatyw politycznych na szczeblu europejskim i krajowym: wiemy, co trzeba było zrobić, ale tego nie zrobiliśmy. Komitet wzywa państwa członkowskie do pilnego wdrożenia dyrektyw i zaleceń dotyczących agendy cyfrowej.

1.9 Komitet jest zdania, że sam rynek nie jest w stanie dokonać odpowiedniej samoregulacji na korzyść dobra publicznego. Dlatego też potrzebne są wyważone ramy regulacyjne w celu promowania interesów większej liczby obywateli, zgodnie z intencjami, na których opiera się strategia „Europa 2020”.

1.10 Komunikat przychodzi w dobrym momencie i jest bardzo potrzebnym wyrazem przywództwa i podejścia zarządczego do realizacji europejskiej agendy cyfrowej jako elementu strategii „Europa 2020”⁽²⁾. Komitet gratuluje Komisji zawartych w komunikacie rozwiązań dotyczących zarządzania działaniami i dozoru nad nimi, których celem jest zapewnienie odpowiedniej i terminowej realizacji tej kluczowej agendy. Jednakże Komisja musi teraz opracować dla agendy cyfrowej szczegółowy dokument dotyczący wdrażania przyjętej strategii, aby skupić uwagę na jej skutecznym wykonaniu.

1.11 Komitet popiera przedstawiony w komunikacie plan działania oparty na siedmiu filarach oraz gratuluje Komisji wykonanej pracy. Choć poszczególne elementy będą wymagały o wiele dokładniejszego opracowania, aby mogły zostać właściwie rozwiązane, Komitet sądzi, że ten plan wysokiego szczebla jest dostatecznie wszechstronny i w przeważającej mierze poprawny.

1.12 Jednakże Komitet jest zdziwiony, że w komunikacie nie uwzględniono tak ważnej inwestycji w przyszłość TIK w Europie, jaką jest program Galileo. EKES wzywa Komisję do zapewnienia, by program ten był wyraźnie uwzględniany w planie działania dotyczącym agendy cyfrowej, i odsyła Komisję do swych opinii dotyczących programu Galileo⁽³⁾.

1.13 Komitet oczekuje na możliwość wypowiedzenia się w odpowiednim momencie na temat komunikatów Komisji dotyczących poszczególnych aspektów agendy cyfrowej.

(2) Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, COM(2010) 2020 wersja ostateczna.

(3) Dz.U. C 256 z 27.10.2007, s. 73; Dz.U. C 324 z 30.12.2006, s. 41; Dz.U. C 324 z 30.12.2006, s. 37; Dz.U. C 318 z 23.12.2006, s. 210; Dz.U. C 221 z 8.9.2005, s. 28; Dz.U. C 302 z 7.12.2004, s. 35; Dz.U. C 48 z 21.2.2002, s. 42.

Jeśli chodzi o przygotowywanie tych komunikatów, Komitet zwraca uwagę Komisji na liczne wcześniejsze opinie EKES-u⁽⁴⁾, w których poruszał potrzebę istnienia bezpiecznego, dynamicznego społeczeństwa informacyjnego, silnej europejskiej branży TIK oraz produktywnej gospodarki cyfrowej charakteryzującej się wysokim wzrostem.

2. Zalecenia

2.1 Do zakresu definicji usługi powszechnej trzeba włączyć wszechobecny szybki dostęp do internetu⁽⁵⁾ wraz z odpowiednimi mechanizmami finansowania.

2.2 Należy zwiększyć środki finansowe przeznaczane na programy rozwoju umiejętności w zakresie TIK oraz podnoszenia wiedzy i świadomości w tej dziedzinie dla obywateli i MŚP. W państwach członkowskich trzeba utworzyć służby informacyjne i pomocnicze, aby pomóc MŚP i obywatelom zrozumieć gospodarkę cyfrową i w niej uczestniczyć.

2.3 W związku z wyrażonym w agendzie cyfrowej zaangażowaniem na rzecz włączenia cyfrowego Rada powinna wspierać podejmowane na całym terytorium UE inicjatywy służące zapoznawaniu uczniów, osób starszych oraz osób znajdujących się w gorszej sytuacji społecznej z korzystaniem z technologii szerokopasmowej (np. kształcenie przez internet, wideokonferencje, internetowe usługi publiczne itd.). Wszystkie programy edukacyjne powinny opierać się na sprawdzonych rozwiązaniach.

2.4 W ramach siódmego programu ramowego, a w nim programu na rzecz badań naukowych w dziedzinie TIK, trzeba zwrócić szczególną uwagę na rozwój nowej generacji produktów i usług, które zaspokoją szczególne potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych i osób mających problemy z czytaniem i pisanem.

2.5 Wyraźnie wskazanym elementem agendy cyfrowej powinny być zachęty i wsparcie dla otwartych standardów dla produktów i usług opartych na TIK w Europie. Otwarte standardy sprzyjają konkurencji i umożliwiają MŚP rozwój i konkurowanie na rynkach światowych.

(4) „Przekształcenie dywidendy cyfrowej w korzyści społeczne i wzrost gospodarczy” – dotychczas nieopublikowana w Dz.U.; Dz.U. C 255 z 22.9.2010, s. 116 i Dz.U. C 77 z 31.3.2009, s. 60; „Ulepszenie modeli partycypacyjnych partnerstw publiczno-prywatnych przy udostępnianiu e-usług dla wszystkich w UE-27” – dotychczas nieopublikowana w Dz.U.; Dz.U. C 255 z 22.9.2010, s. 98; Dz.U. C 128 z 18.5.2010, s. 69; Dz.U. C 317 z 23.12.2009, s. 84; Dz.U. C 218 z 11.9.2009, s. 36; Dz.U. C 175 z 28.7.2009, s. 8; Dz.U. C 175 z 28.7.2009, s. 92; Dz.U. C 175 z 28.7.2009, s. 87; Dz.U. C 77 z 31.3.2009, s. 63; Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 61; Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 50; Dz.U. C 97 z 28.4.2007, s. 27; Dz.U. C 97 z 28.4.2007, s. 21; Dz.U. C 325 z 30.12.2006, s. 78; Dz.U. C 318 z 23.12.2006, s. 222; Dz.U. C 110 z 9.5.2006, s. 83; Dz.U. C 123 z 25.4.2001, s. 36.

(5) COM(2005) 203 oraz dyrektywa PE i Rady 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników.

2.6 Oprócz zwiększenia środków kierowanych na innowacje i B+R w dziedzinie TIK Komisja musi także zapewnić, by odpowiednio rozliczano się z tych środków oraz by zainwestowane pieniądze przynosiły korzyści. Obowiązywać powinny właściwe praktyki w zakresie zarządzania inwestycjami: inwestycje powinny być przyznawane na podstawie oczekiwanych zysków gospodarczych lub społecznych i wszystkie powinny podlegać rygorystycznemu dozorowi w celu zapewnienia, by oczekiwane korzyści się urzeczywistniły.

2.7 Inwestycjami w B+R trzeba zarządzać tak, by zapewnić dobrą koordynację między programami i projektami, umożliwiającą maksymalizację korzyści i uniknięcie marnotrawstwa związanego z powielaniem działań.

2.8 W działaniach w zakresie B+R należy przywiązać dużą wagę do zrównoważonego rozwoju i inwestować w technologie, które zrywają powiązanie między wzrostem gospodarczym a degradacją środowiska.

2.9 Priorytetem mogłoby być finansowanie innowacyjnych technologii, które pozwoliłyby wykorzystać pozycję lidera, jaką zajmuje Europa w dziedzinie łączności bezprzewodowej i ruchomej, oraz zapewnianie powszechnych, szybkich łączności internetowych, być może z wykorzystaniem widma, które stanie się dostępne, w miarę jak radio i telewizja oraz inne rodzaje działalności zredukują swe zapotrzebowanie na szerokości pasma, (tzw. białych pól) (6).

2.10 Komitet wzywa Komisję do wyraźnego uwzględnienia programu Galileo w celach i zasobach agendy cyfrowej. Należy również udostępnić środki na stymulowanie technologii i aplikacji, które będą w stanie wykorzystywać wysoce precyzyjne sygnały lokalizacyjne dla globalnej nawigacji zapewniane w ramach usług Galileo (7).

2.11 UE powinna nadal finansować B+R dotyczące internetu przedmiotów (8), których rezultatem będzie postęp technologiczny w zakresie technologii bezprzewodowych, internetu i Galileo.

2.12 Trzeba znacznie zwiększyć inwestycje w B+R związane z zagadnieniami ochrony krytycznej infrastruktury informatycznej (9).

2.13 Unia Europejska powinna powierzyć obowiązek wprowadzenia w życie skutecznej ochrony krytycznej infrastruktury informatycznej w UE stosownemu organowi regulacyjnemu, w skład którego wchodziłoby członkowie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (10).

2.14 Należy wspierać rozwój silnego, zorganizowanego w spójny i skoordynowany sposób sektora bezpieczeństwa informatycznego w Europie, aby dorównał on kompetencjami bardzo dobrze finansowanemu sektorowi w Stanach Zjednoczonych (11).

2.15 Pracując z globalnymi przedsiębiorstwami z branży TIK w celu wdrożenia agendy cyfrowej, Komisja musi pamiętać o ochronie interesów obywateli.

2.16 Podstawową zasadą polityczną powinno być wyważenie interesu publicznego – „dobra publicznego” – oraz interesów osób prywatnych i przedsiębiorstw.

2.17 Komisja powinna przedsięwziąć wszelkie możliwe środki gwarantujące rygorystyczne egzekwowanie przez państwa członkowskie przepisów w dziedzinie łączności elektronicznej (12) oraz jednolite, wyważone i powszechne wdrażanie we wszystkich 27 państwach członkowskich.

2.18 Aby zapewnić właściwe przestrzeganie przepisów, trzeba wzmocnić uprawnienia organów regulacyjnych ds. komunikacji w państwach członkowskich i na szczeblu UE, tak by stały się podobne do uprawnień i kompetencji Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) (13).

2.19 Z uwagi na rosnące znaczenie ruchomych TIK Europa powinna jak najszybciej zmierzać w kierunku przyjęcia bardziej rynkowego podejścia do zarządzania widmem, przekazując więcej uprawnień podmiotom na rynku, wprowadzając zakrojony na szerszą skalę handel częstotliwościami oraz ograniczając krajowe przepisy biurokratyczne dotyczące przyznawania szerokości pasma (14).

(6) Zob. opinia „Przekształcenie dywidendy cyfrowej w korzyści społeczne i wzrost gospodarczy” (dotychczas nieopublikowana w Dz.U.) i http://www.economist.com/blogs/babbage/2010/09/white-space_wireless.

(7) Usługi Galileo będą obejmować: otwarte usługi nawigacyjne (Open Access Navigation), komercyjne usługi nawigacyjne (Commercial Navigation), usługę dotyczącą bezpieczeństwa życia (Safety of Life Navigation), publicznie regulowane usługi nawigacyjne (Public Regulated Navigation) oraz usługę na potrzeby poszukiwania i ratowania (Search and Rescue).

(8) Zob. Dz.U. C 255 z 22.9.2010, s. 116 i Dz.U. C 77 z 31.3.2009, s. 60.

(9) Zob. Dz.U. C 255 z 22.9.2010, s. 98.

(10) Tamże.

(11) Skumulowana wartość rynkowa federalnego rynku bezpieczeństwa cybernetycznego jest szacowana na 55 mld USD (w latach 2010–2015) przy składanej rocznej stopie wzrostu (CAGR) wynoszącej 6,2 % w ciągu najbliższych 6 lat – <http://www.marketresearchmedia.com/2009/05/25/us-federal-cybersecurity-market-forecast-2010-2015/>.

(12) Dyrektywa 2002/21/WE w sprawie wspólnych ram regulacyjnych; dyrektywa 2002/19/WE w sprawie dostępu oraz wzajemnych połączeń; dyrektywa 2002/77/WE w sprawie konkurencji na rynkach usług łączności elektronicznej.

(13) <http://easa.europa.eu/>.

(14) Zob. opinia „Przekształcenie dywidendy cyfrowej w korzyści społeczne i wzrost gospodarczy” (dotychczas nieopublikowana w Dz.U.); Dz.U. C 97 z 28.4.2007, s. 27; Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 50.

2.20 Komisja powinna zachęcać państwa członkowskie do obrony narodowych interesów przy rozwoju i wykorzystywaniu magistrali transmisyjnych oraz sieci komutowanych, aby zrealizować cele polityki krajowej, takie jak niwelowanie różnic w dostępie do łączy szerokopasmowych. Można to osiągnąć, współdziałając z przedsiębiorstwami telekomunikacyjnymi w ramach partnerstw publiczno-prywatnych ⁽¹⁵⁾.

2.21 Na gęsto zaludnionych obszarach UE trzeba zapewniać zachęty dla dostawców infrastruktury do doprowadzania łączy światłowodowych do domów (FTTH).

2.22 Dostępność użytecznych treści i usług online jest kluczowym czynnikiem napędzającym działalność internetową. Rządy, władze publiczne, przedsiębiorstwa użyteczności publicznej i inne firmy powinny przyspieszyć tworzenie i rozwój swych serwisów internetowych oraz przenoszenie relacji z klientami do środowiska online.

2.23 Trzeba znaleźć innowacyjne sposoby, jak przyspieszyć zapewnianie przez przedsiębiorstwa ich klientom wysokiej jakości doświadczeń związanych z korzystaniem z oferty online. W tym kontekście szczególną uwagę trzeba zwrócić na rozwój wykorzystania treści wideo w środowisku online.

2.24 Inwestycje powinny być nastawione na znalezienie innowacyjnych rozwiązań dla wyzwań związanych z różnorodnością językową w UE. USA i inne duże gospodarki posługujące się wspólnym językiem mają przewagę, jeśli chodzi o rozwój jednego, spójnego internetowego rynku dóbr i usług. Różnorodność językowa stanowi szczególne wyzwanie, jeśli chodzi o wizję dotyczącą roku 2020.

2.25 Trzeba zwrócić uwagę na wprowadzenie w życie europejskiego elektronicznego dowodu tożsamości (e-ID) dla każdego obywatela, co ułatwiłoby świadczenie e-usług i handel online.

2.26 Komisja powinna wdrożyć ogólnounijny system certyfikacji i oznakowania dla sprzedawców internetowych, tak by konsumenci cieszyli się powszechną ochroną przy zakupie towarów i treści w internecie, niezależnie od granic krajowych. Taki system zwiększyłby zaufanie konsumentów do handlu elektronicznego.

2.27 Przy dokonywaniu zakupów transgranicznych obywatele muszą mieć pewność, że ich dane osobowe i pieniądze są zabezpieczone; trzeba zagwarantować prywatność, a dane osobowe muszą być przechowywane w sposób bezpieczny.

2.28 Komisja musi stworzyć system licencjonowania telefonicznych centrów obsługi klienta, aby zapewnić ochronę prywatnych danych i pieniędzy obywateli UE przy zawieraniu transakcji za pośrednictwem takich centrów, zwłaszcza tych znajdujących się poza obszarem UE.

2.29 Należy rozważyć wdrożenie ochrony dla konsumentów, którzy pomylą się przy potwierdzaniu zakupu online. Obecnie przy potwierdzaniu rezerwacji biletu lotniczego czy innego zakupu konsumentowi aż nazbyt łatwo jest popełnić błąd, który będzie go drogo kosztował. Być może przy wszystkich takich transakcjach powinien być dostępny przycisk „cofnij”.

2.30 Szczególną uwagę trzeba zwrócić na handel elektroniczny, w którym uczestniczą dzieci, i zapewnić odpowiednie przepisy i kodeksy postępowania.

2.31 UE powinna sfinansować wzmocnienie zdolności Europolu w zakresie zwalczania cyberprzestępczości. UE musi zdecydowanie ścigać cyberprzestępczość, zapewniając stosowanie w całej UE ostrych, jednolitych sankcji karnych dla łamiących przepisy.

2.32 Komisja powinna opracować dokument dotyczący wdrażania przyjętej strategii, aby rozwinąć część komunikatu poświęconą realizacji i formom procesu decyzyjnego. Komitet sądzi, że bez szczegółowego, skoordynowanego planu wdrażania nie uda się osiągnąć celów agendy cyfrowej.

2.33 Komisja powinna zmaksymalizować wykorzystywanie opartych na TIK narzędzi rządzenia, aby wesprzeć realizację agendy cyfrowej.

2.34 EKES utworzy stałą grupę, która będzie ciągle obserwowała niezwykle ważny rozwój i wykonanie agendy cyfrowej.

3. Kontekst

3.1 Europejska agenda cyfrowa jest jednym z siedmiu projektów przewodnich strategii „Europa 2020”. Jej zadaniem jest określenie głównej roli, jaką muszą odegrać TIK, jeżeli Europa chce zrealizować swoje ambicje na rok 2020. Ta ważna inicjatywa polityczna otrzymała pełne poparcie ministrów odpowiedzialnych za politykę UE na rzecz społeczeństwa informacyjnego podczas nieoficjalnego spotkania ministrów w Grenadzie w Hiszpanii w kwietniu 2010 roku ⁽¹⁶⁾.

3.2 Potrzeba przyjęcia europejskiej agendy cyfrowej

3.2.1 Celem agendy jest nakreślenie drogi pozwalającej na maksymalne wykorzystanie ekonomicznego i społecznego potencjału TIK.

3.2.2 Znaczny potencjał TIK można wykorzystać dzięki sprawnemu uruchomieniu cyklu współgrających ze sobą działań. Proces ilustruje zewnętrzny krąg na poniższym **rys. 1**.

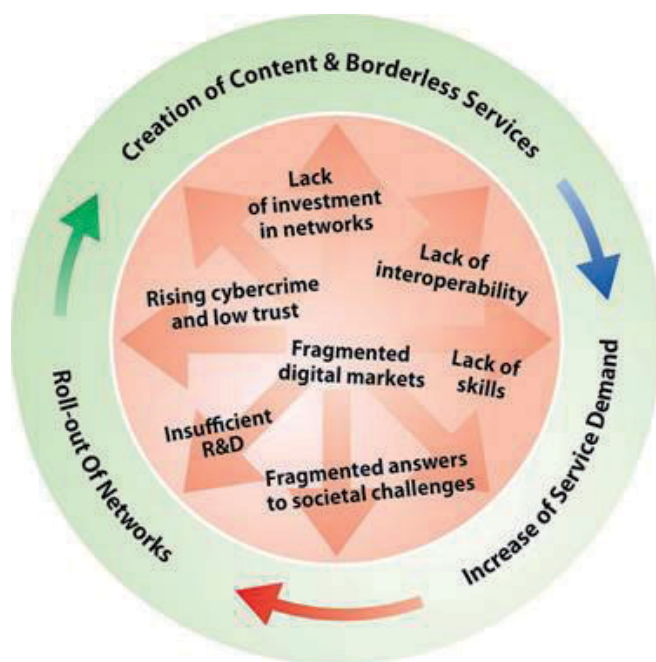
⁽¹⁵⁾ Zob. „Ulepszenie modeli partycypacyjnych partnerstw publiczno-prywatnych przy udostępnianiu e-usług dla wszystkich w UE-27” (dotychczas nieopublikowana w Dz.U.).

⁽¹⁶⁾ http://www.eu2010.es/export/sites/presidencia/comun/descargas/Ministerios/en_declaracion_granada.pdf.

Rys. 1

Samonapędzający się proces gospodarki cyfrowej

3.2.3 Choć potencjał TIK jako motoru przemian widać wyraźnie, aby go wykorzystać musimy sprostać poważnym wyzwaniom. Komisja wskazała siedem najważniejszych przeszkód. Są one wymienione w wewnętrznym kręgu na rys. 1.

3.2.4 Z powodu tych przeszkód Europa pozostaje w tyle za swoimi partnerami przemysłowymi: 30 % Europejczyków nigdy nie korzystało z internetu; w Europie tylko 1 % sieci to szybkie sieci światłowodowe, podczas gdy w Japonii odsetek takich sieci wynosi 12 %, a w Korei Południowej – 15 %; ujemne wydatki na działania badawczo-rozwojowe w dziedzinie TIK wynoszą tylko 40 % ich poziomu w USA.

3.3 W agendzie cyfrowej zaproponowano działania, które należy podjąć jak najszybciej w celu zaradzenia siedmiu najważniejszym problemom wpływającym na potencjał TIK do wprowadzenia Europy na drogę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

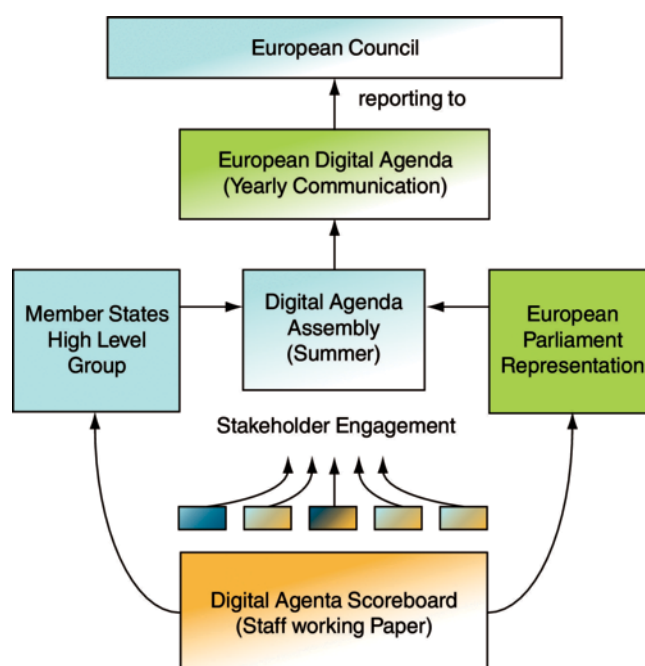
3.4 Omawiana inicjatywa polityczna obejmuje ponad sto działań i 13 kluczowych celów skuteczności działania do zrealizowania w ciągu najbliższych dziesięciu lat, w tym ponad trzydzieści inicjatyw legislacyjnych. Agenda opiera się na siedmiu filarach i docenia się w niej kluczowe znaczenie wymiaru globalnego dla realizacji wytyczonych celów.

3.5 Realizacja i formy procesu decyzyjnego

Poniższy diagram przedstawia proponowaną strukturę zarządzania na potrzeby wdrażania agendy cyfrowej:

Rys. 2

Cykl zarządzania europejską agendą cyfrową

4. Uwagi

4.1 Niedostateczna realizacja inicjatyw politycznych spowodowała nasilenie się w europejskiej gospodarce cyfrowej inercji, której powodem są fragmentacja i niedoinwestowanie. Jest niezbędne, by Komisja wykorzystała reprezentacyjny projekt, jakim jest agenda cyfrowa, aby dzięki dobremu przywództwu i dobrym praktykom w zakresie zarządzania stworzyć gospodarkę cyfrową o wysokim wzroście, jakiej Europa potrzebuje.

4.2 W miarę jak rosną skala i nasilenie inwestycji w TIK oraz siły napędzające gospodarkę cyfrową, ważne jest, by planom wydatków UE towarzyszyły: lepszy dozór oraz lepsza i bardziej rygorystyczna rozliczalność.

4.3 Skuteczność i efektywność wydatków UE na badania i rozwój związane z TIK ma decydujące znaczenie, ponieważ musimy zmaksymalizować korzyści ze znacznych inwestycji, które zostaną poczynione. Ważne jest, by programy i projekty dotyczące B+R różniły się i by się nie pokrywały na szczeblu krajowym, międzynarodowym i na szczeblu sektora technologii, gdyż oznaczałoby to marnotrawstwo.

4.4 Europa jest w zbyt dużym stopniu uzależniona od wielkich globalnych przedsiębiorstw z branży TIK, jeśli chodzi o oprogramowanie i usługi. Tylko jedno europejskie przedsiębiorstwo – Nokia – jest w pierwszej dziesiątce przedsiębiorstw z branży TIK na świecie i tylko jedno europejskie przedsiębiorstwo – SAP – jest w pierwszej dziesiątce przedsiębiorstw zajmujących się oprogramowaniem.

4.5 Otwarte standardy miały decydujące znaczenie dla rozwoju i sukcesu internetu. Europa powinna jednoznacznie promować otwarte standardy, aby sprzyjać konkurencji oraz obniżyć bariery utrudniające wchodzenie na rynek podmiotom rozpoczynającym działalność, w tym przedsiębiorstwom sektora prywatnego i gospodarki społecznej. Zdecydowane wsparcie dla otwartych standardów w ramach planu działania dotyczącego interoperacyjności i norm pomogłoby także rozwijać się europejskim firmom z branży TIK, które są w stanie konkurować na rynku światowym.

4.5.1 UE musi stworzyć w Europie otoczenie gospodarcze, które sprzyja rozwojowi innowacyjnych i silnych przedsiębiorstw branży TIK, które będą ostatecznie mogły konkurować na rynku światowym.

4.5.2 Dobry „własny rynek” ma kluczowe znaczenie dla przekształcenia się dynamicznych MŚP w globalnych gigantów jutra. Trzeba rozwiązać problemy związane z podzielonym rynkiem cyfrowym i brakiem interoperacyjności, aby wesprzeć ukryty potencjał europejskich przedsiębiorstw branży TIK.

4.6 Ogromne wydatki USA na technologie informacyjno-komunikacyjne powodują drenaż mózgow w Europie. Zgodnie z oczekiwaniami skumulowana wartość federalnego rynku informatycznego w USA w latach 2011–2015 wyniesie 530 mld USD, a roczne wydatki osiągną w 2015 r. 115 mld USD. Europa musi ofensywnie kierować wydatki na TIK, jeśli chce dotrzymać tempa rozwoju w epoce cyfrowej.

4.7 Wieści o wirusie Stuxnet atakującym krytyczne przemysłowe procesy kontroli⁽¹⁷⁾ spowodowały, że kwestia bezpieczeństwa cybernetycznego i ochrony krytycznej infrastruktury informatycznej stała się jednym z głównych zagadnień w programach działania rządów.

4.7.1 Europa już teraz jest w dużym stopniu uzależniona od TIK, jeśli chodzi o tworzenie dobrobytu i jakości życia. Ważne jest, by naszemu rosnącemu uzależnieniu od TIK towarzyszył wzrost wyrafinowania środków bezpieczeństwa, aby chronić krytyczną infrastrukturę informatyczną (system energetyczny, wodociągowy, transportowy, bezpieczeństwa itd.) oraz zabezpieczyć obywateli przed cyberprzestępczością.

4.7.2 Komitet odsyła Komisję do jego opinii w sprawie ochrony krytycznej infrastruktury informatycznej⁽¹⁸⁾. W szczególności Komitet sądzi, że Europa potrzebuje silnego przywództwa i wyposażonego w odpowiednie kompetencje organu, aby należycie chronić UE przed atakami.

4.8 W zielonej księdze w sprawie zmian demograficznych Komisja zwraca uwagę na zachodzący w Europie proces polegający na szybkim starzeniu się populacji w połączeniu z kurczeniem się liczby ludzi młodych. Mimo że ze zjawiskiem tym wiąże się wiele wyzwań, stwarza ono także możliwości obejmujące innowacje technologiczne, które mogą podnieść jakość życia osób starszych i niepełnosprawnych, złagodzić problemy ekonomiczne starszego się społeczeństwa oraz stworzyć nowe szanse dla gospodarki i biznesu w Europie. Zakłada się, że nowe technologie informacyjno-komunikacyjne dla osób starszych będą odgrywać istotną rolę w rozwiązywaniu niektórych problemów w przyszłości. Europa powinna zatem ustalić, w jaki sposób technologie

mogą wychodzić naprzeciw potrzebom starzejącego się społeczeństwa, jako że dzięki TIK obywatele będą mogli poprawić jakość swego życia, cieszyć się lepszym zdrowiem, dłużej zachować niezależność, pozostać aktywnymi zawodowo czy pracować na rzecz swojej społeczności. Można by zaoferować szeroki wachlarz usług, np. w takich dziedzinach, jak komunikacja, zakupy, bezpieczeństwo oraz zdrowie.

4.9 Ponieważ interesy europejskich obywateli i interesy globalnych przedsiębiorstw z branży TIK nie zawsze się pokrywają, trzeba znaleźć równowagę między interesami obywateli i przedsiębiorstw.

4.10 Różnorodność językowa stanowi szczególne wyzwanie dla Europy, jeśli chodzi o tworzenie dynamicznego jednolitego rynku internetowych dóbr i usług. Potrzebne są większe inwestycje, aby znaleźć innowacyjne rozwiązania dla tej kwestii.

4.11 Dostępność wysokiej jakości treści i usług w sieci to podstawowy czynnik pozwalający przekonać użytkowników do korzystania z nich. Zakres świadczenia usług przez rządy i władze publiczne w całej UE jest bardzo nierówny i trzeba poczynić większe starania, aby pomóc pozostającym w tyle posunąć do przodu realizację ich programów; w szczególności można by zrobić znacznie więcej w dziedzinie e-zamówień na publiczne towary i usługi.

4.12 Wspieranie transgranicznej opartej na handlu elektronicznym gospodarki w UE to bardzo złożony proces. Aby się upowszechnić poza grupą osób szybko przyjmujących nowinki, handel elektroniczny musi być łatwy i bezpieczny. Dzisiejsza prawna, językowa, kulturowa i technologiczna fragmentacja między 27 państw członkowskich UE stwarza istotne przeszkody dla rozwoju otwartej ogólnounijnej gospodarki opartej na handlu elektronicznym. Problemy te trzeba rozwiązywać po kolei, ale wprowadzenie elektronicznego dowodu tożsamości (e-ID) dla każdego obywatela i ogólnoeuropejska certyfikacja sprzedawców internetowych znacznie pomogłoby złagodzić trudności.

4.13 Dobry przykład certyfikacji sprzedawców internetowych istnieje w Holandii. Branżowe stowarzyszenie sprzedawców internetowych utworzyło instytut certyfikacji z niezależną radą nadzorczą. Wszyscy członkowie stowarzyszenia muszą przestrzegać kodeksu postępowania i stosować standardowe umowy z klientem, uzgodnione z holenderską organizacją konsumencką Consumentenbond. Jeśli pojawi się spór, w relacjach z certyfikowanymi sprzedawcami internetowymi klienci mogą uciec się do procedury składania skarg posiadającej jasno określoną strukturę. Wiedza o istnieniu tego systemu jest wysoka – 83 % konsumentów w internecie rozpoznaje oznakowanie dotyczące certyfikacji. Komitet oczekuje, że Komisja podejmie działania, aby wdrożyć ogólnounijny system certyfikacji sprzedawców internetowych.

4.14 Kiedy ludzie dopiero zaczynają korzystać z sieci i internetu, są szczególnie narażeni na działania cyberprzestępców i nieuczciwych sprzedawców. Szczególnie zagrożonym użytkownikom – czy to dorosłym, czy dzieciom – trzeba zapewnić wszelką ochronę, która pomoże im w bezpiecznym korzystaniu ze środowiska online⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁷⁾ <http://www.nytimes.com/2010/09/27/technology/27virus.html>
i <http://www.ft.com/cms/s/0/e9d3a662-c740-11df-aeb1-00144feab49a.html?ftcamp=rss>.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 255 z 22.9.2010, s. 98.

⁽¹⁹⁾ W ciągu ostatnich 15 lat EKES wydał szereg opinii na ten temat. Dwie najnowsze znajdują się w Dz.U. C 128 z 18.5.2010, s. 69 („Wpływ społeczności internetowych”) i Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 61 („Ochrona dzieci korzystających z internetu”).

4.15 Komisja mogłaby w swym corocznym sprawozdaniu z postępów wprowadzić dział poświęcony niepełnosprawności, aby wskazywać i oceniać postępy poczynione w tej dziedzinie w ramach europejskiej agendy cyfrowej.

4.16 W europejskiej gospodarce internetowej bez granic ważne jest, by Europol był odpowiednio wyposażony do nadzorowania działalności handlowej i społecznej i mógł zapewniać, by była ona bezpieczna dla wszystkich.

Bruksela, 8 grudnia 2010 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON
